

jemljejo rajši koreninske mladike od raznih dobrih sort za prirejo, ki se spomladi odrežejo in posadijo. Zarejajo se pa tako-le: Spomladi, ko stare rastline začno poganjati, se okoli njih prst odgrebe in mladike, ki so okoreninjene, se jim odzamejo vse do dveh, ki se jim morate pustiti. Mladike se potem posade v lonce, ki se, dokler se sajenice dobro primejo, v senčnato gnojno gredo postavijo. Ali pa se mladike koj v prosto zemljo posade na globoko predelane grede po tri črevlje vsaksebi. Tu se redno zalivajo in z poveznjenimi lonci proti solncu varujejo. Sajenice posebno bolj vlažno držane se kmalo primejo in jeseni že sad donašajo. Proti zimi se nekaj z prstjo osipljejo in pokrijejo, vendar ne prej, ko že začne zmrzovati, z slamo ali suhim listjem. Ta odeja ostane tako dolgo na njih, da toplejše vreme nastane. Ako vreme dopušča, se rastline tudi po zimi nekaj odkrijejo zlasti za to, ker sicer listi radi gnijejo. Sploh pa je treba artičoko najbolj mraza in gnjilobe varovati. Artičoka pri nas najlagše prezimuje, ako se o pozni jeseni mlajše rastline iz zemlje vzamejo in v suhem pesku v kleti vsadijo in miši varujejo. Spomladi pa, ko se ni več mraza bati, se zopet v dobro predelano prvotno gredo presadijo. Grede se za to rastlino tako pripravljajo, da se prej zemlja vsega dračja in drugih rastlinskih ostankov lepo osnaži, potem pognoji in globoko prekoplje. Ako se posamezne artičokine rastline v zemlji pustijo, se morajo tiste, ki po zimi poginejo, z novimi nadomestiti. Najboljše so za to koreninske mladike. Sajenice kmalo napravijo cvetne glave, ki se potem, predno popolnoma dozori, porežejo in v kuhinji porabijo. Navadno se vsaki rastlini le po tri cvetne glave puščajo, da namreč te tim večje postanejo. Cvetne glave se razno-
verstno pripravljajo. Nekteri jih jedó najrajši tople v pomački, drugi zopet mrzle v očetu in olju. Le plodno dno je mesnato in povžitno. Sicer se pa morejo tudi koceni kakor divja artičoka pripraviti in povžiti. Posamezne rastline trpijo 10—12 let. Seme se dobi, če se najlepše cvetne glave pustijo rasti, da popolnoma dozori. Kakor hitro se zrelosti bližajo, kar se pa le bolj v gorkih poletjih godi, se morajo pripogniti, da se voda med kupičnimi luskinjami ne nabira, ker bi seme sicer gnijiti začelo. Boljše pa je si seme iz takih krajev naročiti, kjer si ga z manjšim trudom pridelajo in ga tedaj tudi lahko boljši kup oddajo, kakor na južnem Francoskem. Seme v glavah puščeno ostane 6—7 let kalivno.

Imenitna knjiga za vinorejce izide 1. marca t. l. v drugem natisu v zalogi Faesy und Frick in Wien. Knjigi je naslov: Ampelografisches Wörterbuch in popisuje po alfabetičnem redu vse do sedaj znane trsove sorte v Avstriji, na Nemškem, Italijanskem, Francoskem, Greškem, Srbskem, Ogerskem, Ruskem itd. Spisal jo je marljivi ravnatelj vinorejske šole v Mariboru g. H. Göthe; cena njej

je 2 fl. 40 kr. Isti gospod je tudi izdal jako zanimivo poročilo o lanjskem zborovanju prvega avstrijskega vinorejskega shoda v Mariboru. Najvažniše reči bomo tudi bralcem „Slov. Gosp.“ prihodnjici začeli podajati.

Žlahtna kokošna plemena kdor si hoče spraviti, ta si naj valivnih jaje, na katera zamore potem doma navadno koklo nasaditi, da jih izvali, naroči pri E. Schneckenburger-ju, Wien, Hartmann-gasse 1. Tam se dobijo s 1. marcem t. l. valivna jajca po 50 kr. vsako sledečih plemen: Cochinchina, Brahma-pootra, Dorking, Creve-coeur, Hovdan, črni holandci, zlati padovanci.

Sejmovi. 22. febr. v Slatini, v Teharjih, v Beračah; 24. febr. v Arvežu, v Slov. Bistrici, v Ločah, v Laškem, v Kozjem, v Vidmu.

Dopisi.

Iz mariborske okolice. (Volitev srenjskega odbora v Kamci). 9. februarja je nekdo rekel: glejte, glejte v Kamci mora kakšna „nobel oheet“ biti, ker toliko vozov tje drdrá, vsi naphani z Mariboržani. Bila pa je le volitev v srenjski odbor. Vsi mariborski posestniki v Kamci so prišli in prinesli seboj pooblastila od možev in vdov. Ker jim je možev zmanjkalo, so si 3 izposodili za pooblastila; bržčas po starem šolskem računanju: „kann man nicht, muss man borgen“; vidi se, da so še v staro šolo hodili. Ko bi Kamčani tako ravnali, bi si zamogli kakih 20 izposoditi. Volitev je vodil g. Seidl sam, ter volil v volilni odbor g. dr. Srnee-a, Strašil-a, Rataj-a in Pirkerja. Prav prijazno se je obnašal, samo našej stranki še ni dopustil imena popraviti, ako ga je kateri tujih volilcev krivo izrekel, na njegovej stranki pa je pustil dr. Lorber-ju, kateri še v volilnem odboru ni bil, pri nekem pooblastilu od naše stranke vgovarjati. Pooblastilo se je zavrglo. Eden Kamčan je nesel „firkl“ mleka in 3 „pušelce“ kinovca z pooblastilom vred za drugi razred v Maribor na „plac“. Ta 2 glasa sta nam manjkala. Ko bi prodajalec kinovca prišel in bi se omenjeno pooblastilo ne bilo zavrglo, bi bila naša stranka v vseh razredih zmagala. Po tej nezgodi je dobil g. Seidl 8 glasov, drugi so imeli po 7 in pri „vadanju“ je še Rataj svoj listek potegnil iz klobuka ter se sladko zarežal. G. Strašil pa je zgrabil listek cekmeštra Jakoba Raner-ja. Pošteni srenjski sluga je imel tisti den hudo letanje, ker je moral nemškutarske volilce vkup goniti. Po 80letnega očaka Kogar-ja je 2krat v potu obraza leteti moral, pa g. Kogar „hvala mu“ si je mislil ter pozneje pravil: bil sem 12 let srenjski predstojnik in izročil pri odstopu 900 gld. nasledniku, kje pa zdaj imajo denarjev; mož ni hotel iti za drugi razred volit. Nek Kamčan H. je rekel srenjskemu slugi: Kaj po našega kinovca ne boš šel?! Za volitve doma v mestu se Mariboržani navadno jako malo

brigajo ter jih malo prihaja volit ali k nam v Kamco so si celó „foter“ pripeljali seboj gotovo misleči, da se bodo dolgo mudili, po srečni volitvi pa pri sladkem vinu nemčursko zmago slavili, a sedaj jim je vse spodletelo in so se hitro „spu-calí“.

Izvoljeni so v srenjski odbor v III. razredu: Pirkar Janez, Hlebič Anton, Moškon Juri; v II. razredu: Seidl, Rataj in Raner Jakob in v I. g. dr. Srnec, Marko Janez in Šnopl Anton. Hvalo izrekamo vsem blagim rodoljubom iz globočine slovenskega srca, ki so stali kakor skale, večina v odboru je naša, ker smo zmagali z 2 razredoma!

Iz Slovenjgradca. Neki mesar iz Celja je pri g. Janezu Pungaršek-u po domače Fuchsmüller-ju, velikemu posestniku v fari sv. Janeza pri Spodnjem Drauburgu — bika pa vola za nekaj črez 400 fl. kupil. Ker je bil bik voziti navajen, so ga k vozu vpregli, da bi ga lagljeje v Celje spravili; pa v slovengraškem mestu so ga morali spreči. Več kakor 200 ljudi, velikih in šolskih otrok je na ulici bilo, ki so deloma po svojih poslih hodili, deloma lepo žival ogledovali, kar na enkrat bik zdíjva, in vse ljudi v beg zapodi. Hipoma so začeli štacunska in hišna vrata zapirati, da bi se nepovoljnega bikovega pohoda obranili. Sicer se pa hvala Bogu! nobena nesreča ni pripetila. Le z veliko silo so zdíjvano živino vkrotili. Po noči od četrta do petka so tatovi cerkev Matere božje na Homecu, podružnice nadžupniške šentmartinske cerkve oropali. Zanetili so tik žagredskih vrat na solčnem kraju cerkve ogenj, zapalili precejšnji del vrat, in ukradli iz žagreda 1 kelih, 2 čisto nova levita, 3 pluvijale, in banderico, z koje se med pridigo presv. Rešnje telo zakriva. Ravno tisto noč so skušali tudi v farno cerkev v Staremtrgu vlomiti, pa se njim ni posrečilo. Izrgali so močen železen nagroben križ in so skušali z njim na 3 cerkvenih oknih železno križje izvleči pa vse prizadevanje bilo je zastoj; tisto noč so vkradli tudi pri Naredi-jevi tovarni kontrolno uro ponočnega čuvaja. Včeraj popoldne ob treh je zopet streljanje možnarjev naznanjalo, da se je v Slovenjgradu nekaj posebno veselega pripetilo, pa kaj da je bilo, smo še le danes pri cerkvi zvedeli. Slovenjgradčani so si bili namreč zopet Kaligarič-a za župana izvolili in so tako pokazali, da je Kaligarič Slovenjgračanov vreden, Slovenjgračani pa njega. Kmečke občine so si pa vse katoliške in narodne može za župane izvolile. Slava!

Od sv. Križa pri Ljutomeru. (Nemčurija). Naš križevski predstojnik je imel zapoved, zunaj na trgu pred šolskim poslopjem prepovedati gostovanjšakom vse nerednosti, muzike in druge bedarije, katere otroke med šolskim naukom motijo. Res uboga in napiše razglas, — v nemškem jeziku, kakor da bi sv. Križ bil sredi „baukačev“. Ker je pa predstojnik nezmožen nemškega jezika, zato mu je njegov brat, doslužen vojak in korporal pri

topništvu zdaj učiteljski pomočnik pri sv. Križu, napravil in napisal razglas ali: „Kundmachung“. Nemški list je predstojnik sam pribil na šolski zid, kder je bil 3 dni na ogled. V nedeljo 4. svečana pridemo k rani službi božji, vidimo nov list pa v slovenskem jeziku, ki se je glasil: Posr. nemškutarji križevski, če ne umite ali ne znate razglasila napraviti v slovenskem jeziku, oglasite se pri meni, jaz vam hočem pomagati če prav o polnoči“. Kdo je pisal, to ni znati; podpisal se je: Slovenski korenjak. — Bil je te dni tudi veseli ples pri gospej Zadravetz, pri katerem se je tudi veliko nemškutarilo. Ona je razposlala veliko vabilnih listov in sicer vse v nemškem jeziku sredi slovenskega ljudstva. Pomilovanja je zatorej vreden njeni bratranec „filozof“, kateri namesto da bi v Gradu „filozofiral“ ali modroval, doma vabilne listke k veselomu plesu (gemütliche Tanzunterhaltung) spisuje, in po zgrajah vrable strela, ali prav za prav samo straši.

Od Kapele pri Radgoni. V „Slov. Gosp.“ št. 4. se je bralo v oddelku: „Razne stvari“, sledeče: „Brez učitelja so šola in otroci v Kapeli pri Radgoni itd.“ Na to moram odgovoriti jaz podpisani, da tukajšnja šola od tistega časa, odkar je g. Jak. Kocmut, bivši nadučitelj bil odstavljen in od dedžel. šolsk. sveta v Hoče prestavljen, katere službe pa g. Kocmut ni hotel sprejeti, ni bila brez učitelja in še tudi zdaj ni. Z dekretom od 7. junija 1876. št. 185 sem bil jaz za začasnega vodjo tukajšnje šole imenovan ter poduk za prvi in drugi razred prevzeti moral. Odložil sem tudi četrtek za šolski dan ter podučeval po letu 7 ur na dan, kar pa zdaj v zimi ni mogoče. Kar druge besede v omenjeni štv. zadene: „ker so nestrpljivi sršeni vrlega g. Kocmuta pregnali“, akoravno ni rečeno, da bi tukaj bili tisti sršeni, namreč pri kr. šol. svetu, pa bi vendar marsikteri to misliti utegnil, tako moram zoper tako natolcovanje v imenu kr. šol. sveta ngovarjati in radovednežem, kateri želijo od nestrpljivih sršenov in odstavljenega g. Kocmuta zvedeti, svetovati, naj se pri tukajšnjem okraj. šolsk. svetu ali pa pri deželskem šol. svetu oglasijo in za to reč poprašajo. Sicer pa bralcem „Slov. Gosp.“ povem, da je novi nadučitelj za kapelsko učilnico že imenovan in bo na pepelnico svojo službo nastopil.

Jože Mihelič,
podučitelj.

Iz Ptuja. Predzadnjo nedeljo bila je v naši čitalnici velika maškerada, ki se je prav odlično obnesla. Šeme so bile skoz in skoz dostojne, šale in smeha veliko, veselje občno. Sploh naj iz tega, če se o naši čitalnici v poslednjem času le malokaj bere, nikdo ne sodi, da čitalnica ptujška hira. Društveno življenje je jako živahno; ves pustni čas smo imeli vsaki četrtek in vsako nedeljo zabavne večere z malimi plesi, kar naši plesoljubni mladini posebno ugaja. Razun tega pa smo imeli doslej že 3 velike plesne in 11. febr. bila je zopet velika

praska. Kar obžalujemo, je edino le to, da se pri teh veselicah, kakor po drugod istotako tudi pri nas čuje več nemške besede, nego domače slovenske. Ali stvar je težavna, ker strogo narodnih močij nimamo toliko, da bi zamogle za se društvo dostojno in času primerno vzdržavati, zato je treba, da se tu in tam včasih eno oko zatisne. Ker že o naši čitalnici poročam, naj dostavim še to, da je dosedanji mnogozaslužni predsednik g. Davorin Kaiser že pred nekoliko meseci iz društva izstopil, seveda na občno obžalovanje. Kriv je bil vsemu razporu nek magjarski pritepenec, ki je hotel po sili društveno dvorano pri svojih plesalnih vajah rabiti, čemur pa odbor ni privolil. Iz istega povoda odstopil je še tudi nek drugi odbornik, tako, da smo si že bili za obstanek društva v skrbah; vendar se je kmalu zopet vse poravnalo. Le bivši g. predsednik se nam še vedno odteguje. Društvo vodi sedaj podpredsednik g. doktor Gregorič; velike zasluge za razvoj naše čitalnice ima njeni obče priljubljeni in vešči blagajnik čest. gospod Terstenjak.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Dalmatinski deželni zbor je bil naglo razpuščen, ker so baje dunajski ministri se bali, da nebi cesarja za zedinjenje Dalmacije z Hrvatsko poprosil. — Zadnji čas so ljudje začeli tožiti zaradi sleparij pri moki, ker se zlasti onej, ki se melje na parnih mlinih, nalašč veliko zmetega belega kamenja primeša in tako kamenje namesto kruha prodaja. — Pri volitvah za državni zbor so Čehi sijajno zmagali ter zopet ne pojdejo na Dunaj. — Tukaj je denarni mešetar Leitner napovedal krido in ljudje izgubijo više 300.000 fl. največ tisti, ki so na veliki loteriji igrali in mu po obrokih za različne loterijske dobitke denarjev pošiljali. — Donava je začela močno napenjati se in bati se je velike povodnji na Dunaju. — Ruski poslanik Ignatijev bil je od svetlega cesarja častno zaslišan in na veliki ples v cesarskem dvoru povabljen in sijajno počeščen; to kaže, da nas Magjari še ne bodo brž v vojsko zoper Ruse zaradi grdih Turkov zapleli. — Ogerski minister Tisza je z vsemi tovariši odstopil, ker mu naši ministri niso privolili, da bi Magjari z nacionalno banko delali, kakor bi hteli in na našo škodo bankovce izdajali. Cesar so odpoved sprejeli in poklicali več Magjarov, naj prevzamejo službo ministra, ali vsaki se je branil, ker se vsaki boji kljubovanja Tiszajevega v državnem zboru; vsled tega so cesar Tisza-ja zopet pozvali, naj prevzame ministrovstvo; to pa je hud posel, ker so magjarske kase prazne, dače pa že grozno velike; treba bo honvede razpuštiti, cesar pa Magjar storiti neče — ali sila kola lomi!

Vnanje države. V nemškem cesarstvu odirajo razne banke ljudi tako, da so v par letih prebivalec pobrale več kakor 1000 milijonov. Kulturna

borba pa razsaja naprej; te dni so kardinala Ledohovskija, ki pa stanuje pri sv. Očetu v Rimu, obsodili na 2 leti v ječo; katoliški stariši v Westfalskem in na Rajnu so sklenoli svojih otrok nikakor ne pošiljati v šole, v katere je mešniku kršč. nauka hoditi učiti prepovedano. Pruski oficirji pravijo, da bodo Francozi v zvezi z Avstrijo Nemcem napovedali boj brž ko se Rus in Turk začneta tepsti. — Francoski minister Decasez je 12 ur prikrival vest, da je turški veliki vezir Midhat-paša odstavljen, in je med tem veliko svojih turških dolžnih pisem prodal in se goljufno obogatil; pravijo, da bode moral odstopiti. — Angleški ministri bi še vedno radi šli Turka braniti, se pa že ne upajo prav; lani meseca decembra so se jim na morju razbile 204 ladje in 14 parobrodov. — Včeraj bila je v Severni Ameriki volitev novega predsednika republike. Kdo je izvoljen, še ni znano.

Turške homatije. Magjari so svojim mohamedanskim bratom Turkom dali svet, naj se brž s Srbi in Črnogorci v miru spravijo, a videti je, da se bodo težko pogodili do 1. marca. Črnogorci zahtevajo zemljo do morja in Skadarja in vojno odškodnino v denarjih, Srbi pa ponujajo mir, če se jim da Bosnija, Stara-Srbija in Hercegovina proti plačevanju letnega davka Turkom. Sultan v Carigradu se vedno boji za svoje življenje; pretečeni teden je odstavil nemirnega Midhad-pašo, sedaj pozivlja vojake od ruske meje v Aziji v Carigrad, da ga branijo zoper turške dijakke ali softe in razkačene mohamedanske pope. V Bosniji Turki strašno divjajo in je zopet 2500 beguncev pribežalo k nam v Avstrijo; reve razun življenja niso rešile ničesar. Zoper Ruse se Turki orožajo, kolikor jim je le mogoče; v Aziji so celo zaprte hudodelnike spustili, orožali in poslali čez mejo proti Kavkazu; tudi čez Donavo v Rumunijo so Orkesi vdrli 3krat in začeli ropati, umarjati in požigati. Angleži sicer pravijo, da ne bodo Rusi tolikim turškim nesramnostim odgovorili z vojsko, ali to je neverjetno; Rusi ne bodo lehkomišljeno, ampak dobro prevdarjeno in vrlo pripravljeni začeli boj; ali se pa bo že 25. febr. začel ali z 1. marcem ali poznej, to ne dela veliko razločka. Veliki knez Nikolaj je že toliko zdrav, da je iz Kišeneva zamogel odpeljati se v Odeso. Njegova vojska dobi še novih 45.000 mož v podporo. Ukazal je tudi napraviti 34 novih bolnišnic z blizu 20.000 posteljami; to kaže na krvav boj. Na rumunskih železnicah delajo 2. in 3. progo, da se bodo Rusi hitreje prevažali proti Donavi. — Perzijski kralj je gotovo zavezuik Rusov, ker je začel 30.000 vojakov porivati na turško mejo.

Za poduk in kratek čas.

Pustna ali postna pridiga za pijance.

+ Izvoljeni poslušalci! Vi večkrat slišite pridige o grdobih, hudobiji in nevarnosti pijače-